

Rīgā

datums Nr. 5-9/129
skatāms laika
zīmogā

**Sabiedrisko pakalpojumu
regulēšanas komisijai**
sprk@sprk.gov.lv

***Par Konsultāciju dokumentu “Par dabasgāzes pārvades sistēmas
pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodikas piemērošanu”***

AS “Latvijas Gāze” (turpmāk – Latvijas Gāze) ir iepazinusies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK) 2022. gada 15. decembra publicēto Konsultāciju dokumentu “Par dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodikas piemērošanu” (turpmāk – Konsultāciju dokuments) ar lūgumu sniegt priekšlikumus un komentārus par tajā ietverto Grozījumu projektu par pārvades sistēmas izmantošanas tarifa aprēķināšanas metodiku (turpmāk – Grozījumu projekts) līdz šā gada 17. februārim. Latvijas Gāze vērš SPRK uzmanību uz zemāk izklāstītiem būtiskiem aspektiem Grozījumu projektā.

Grozījumu projekts ir balstīts uz principu, ka gadījumā, ja dabasgāzes pārrobežu pārvades sistēmas izmantošanas rezultātā izmaksas ir lielākas nekā ieņēmumi, šī starpība tiek kompensēta uz Latvijas dabasgāzes galalietotāju rēķina, maksai par pārvades sistēmas izmantošanu palielinoties gandrīz dubultā apmērā nākamajā tarifu periodā (Konsultāciju dokumenta 9. tabula, aile ar nosaukumu “maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu (EUR/kWh)” pozīcija, ar nosaukumu “Provizorisks tarifi EUR/kWh/dienā/gadā 0,0036101”).

Izmaksas, kas saistītas ar 2011. gada 19. aprīļa Ministru Kabineta Noteikumos Nr.312 “Enerģijas lietotāju apgādes un kurināmā pārdošanas kārtība izsludinātās enerģētiskās krīzes laikā un valsts apdraudējuma gadījumā” noteikto dabasgāzes pārvades sistēmas operatora pienākumu enerģētiskās krīzes laikā nodrošināt nepieciešamo dabasgāzes izņemšanas jaudu no Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk – IPGK), ir saistītas ar jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanu un iekļaujamās pārvades pakalpojuma izmaksās. Saskaņā ar Grozījumu projektu dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas tiek iekļautas nacionālās pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksās un tiek ņemtas vērā, nosakot izmantošanas maksu par izejas punktu Latvijas lietotāju apgādei. Nepieciešamība glabāt 3160 GWh dabasgāzes IPGK spiediena nodrošināšanai pārvades sistēmā ir pamatota ne tikai ar Latvijas iekšzemes lietotāju nodrošināšanu ar gāzapgādi, bet tikpat vienlīdzīgā apmērā tā nepieciešama arī citu valstu lietotāju nodrošināšanai ar gāzapgādi no IPGK. Tādējādi šīs izmaksas būtu taisnīgi attiecināt arī uz pārrobežu pārvades sistēmas lietotājiem, kuri savas valsts lietotāju gāzapgādes nodrošināšanā izmanto pārvades sistēmu un piedalās pārvades sistēmas operatora rīkotajās izsolēs par nepieciešamā dabasgāzes apjoma glabāšanu līdz noteiktam datumam IPGK.

Saskaņā ar Grozījumu projektu ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi tarifiem paredzēts piemērot atlaidi 100% apmērā. Savukārt, izmaksas, kas veidojas pārvades sistēmas operatoram šajā ieejas/izejas punktā, plānots attiecināt uz Latvijas galalietotājiem, ietverot tās maksā par izejas punkta izmantošanu Latvijas lietotāju gāzapgādei. Ievērojot iepriekš minēto argumentu saistībā ar IPGK un pārvades sistēmas

izmantošanas dalījumu starp Latvijas un citu valstu lietotājiem, ir nepieciešams piemērot solidaritātes principu izmaksu attiecināšanā, proti, attiecināt tās ne tikai uz Latvijas, bet arī uz visiem pārvades sistēmas lietotājiem (Latvijas un citu valstu). Tāpat Latvijas Gāze vērs uzmanību uz to, ka dabasgāzes tirgus liberalizācijas sākumposmā, Latvijā pastāvēja ieejas/izejas uz/no IPGK punkta pārvades tarifs. Atjaunojot šo mehānismu, ir iespējams samazināt maksu par pārvades sistēmas izmantošanu Latvijas lietotāju gāzapgādei.

Konsultāciju dokumenta II sadaļas 8.nodaļā ir minēts, ka FinEstLat vienotajā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā nav un tuvākajā laikā faktiski nebūs dabasgāzes tranzīta un visa sistēma darbojas, lai apmierinātu iekšzemes dabasgāzes pieprasījumu. Savukārt, Somijā ir izbūvēts Inkoo sašķidrinātās dabasgāzes (turpmāk –LNG) terminālis, kuru klienti arī varētu būt dabasgāzes tirgotāji, kuri gatavi piegādāt gāzi Lietuvas (kas nav Baltijas vienotās dabasgāzes tirdzniecības zonas dalībnieks) galalietotājiem. Tādējādi dabasgāzes piegādi no Inkoo LNG termināļa uz Lietuvu var kvalificēt kā tranzītu. Attiecīgi, klasificējot Lietuvas gāzapgādes vajadzībām nepieciešamo apjomu kā tranzītu, tiktu palielināti pārvades sistēmas operatora ieņēmumi un rasta iespēja samazināt maksu par izejas punkta izmantošanu Latvijas lietotāju dabasgāzes apgādei. Konsultāciju dokumenta 5.tabulā ir parādīti dabasgāzes plūsmu scenāriji no/uz FinEstLat un Lietuvas dabasgāzes pārvades sistēmās no 2023.gada, kā arī parādīti dabasgāzes pārvades apjomi Kiemenai ieejas/izejas punktā. Tomēr, šie dabasgāzes plūsmu uz/no FinEstLat scenārijos norādītie apjomi netiek iekļauti pārvades tarifu aprēķinā (Konsultāciju dokumenta 7. tabula), kas tādējādi ļautu samazināt maksu par izejas punkta izmantošanu Latvijas lietotāju gāzapgādei.

Atbilstoši Konsultāciju dokumenta pielikumā pievienotajam Grozījumu projekta 30.3.punktam, ir jāparedz veikt pārvades sistēmas saimnieciskās darbības izmaksu korekciju, izmantojot plānoto un prognozēto inflāciju koeficientu starpību. No Grozījumu projekta redakcijas nav saprotams, vai izmaksu pieaugums uz inflācijas koeficientu ir attiecināms uz visu pārvades sistēmu vai tikai uz Latvijas lietotāju apgādi.

Grozījumu projekta 52. punkts paredz tiesības sistēmas operatoram noteikt ieejas punkta no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas tarifiem piemērojamu atlaidi. Lūgums precizēt, vai atbilstoši šī punkta redakcijai, ieejas/izejas punktā dabasgāzes krātuvei piemērojamā atlaide būs atkarīga no citu valstu sašķidrinātās dabasgāzes iekārtām piemērojamiem tarifiem?

Latvijas Republika teritoriāli atrodas Baltijas valstu reģiona vidū ar unikālu dabasgāzes pazemes krātuvi savā teritorijā. Latvijas Gāze nav saprotams, kāpēc jāpalielina maksu gandrīz divas reizes par izejas punkta Latvijas lietotāju gāzapgādei, kad ir iespēja šīs izmaksas par ieeju un izeju no IPGK attiecināt uz visiem FinEstLat pārrobežu pārvades sistēmas lietotājiem.

Ar cieņu,

Komercpilnvarniece,
Valdes locekle

*

Elita Dreimane

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU*

Sagatavoja:
S. Joksta
+ 371 67 374 369

V. Didenko
+ 371 67 369 162

Akciju sabiedrība "Latvijas Gāze"

Vienotais reģ. Nr. 40003000642
Juridiskā adrese: Aristida Briāna iela 6, Rīga, LV-1001

+371 67 869 866 • info@lg.lv • www.lg.lv